

Díl třetí: Rostlinný sortiment

Vymyslet funkční a pěknou zahradu v satelitní osadě je tvrdý oříšek i pro profesionála. Důvodů je mnoho – malé pozemky, mnohdy neinspirativní prostředí, majitelé splácející hypotéku... Je tedy pochopitelné, že na takovém oříšku si lámou zuby i majitelé svých prvních zahrad.

V dnešním díle se pokusíme poněkud kriticky popsat rostlinný sortiment. Nejde o kritiku samoučelnou, ale o snahu pojmenovat jeden z problémů nově zakládaných zahrad. V našich návrzích, které budou součástí seriálu, se pak pokusíme jako alternativu nabídnout jiné druhy rostlin.

Rostlinný sortiment většiny satelitních zahrad je poměrně úzký. O co menší je množství druhů používaných rostlin, o to výraznější je jejich vzhled. Není na tom v zásadě nic divného, k hromadění „extra kousků“ má tendence mnohý začátečník. Neomylně vybírá z toho nejvýraznějšího a přirozenému vzhledu nejvzdálenějšího, co je na trhu k máni. Nelze říci, že se jedná o sortiment moderní, jedná se o sortiment prvoplánově nápadný, při nadužívání až kýčovitý. Pomocí pouze takových rostlin je poněkud ob-

tížné vytvořit příjemnou a klidnou zahradu, asi podobně jako není lehké se elegantně obléci v kabaletním šatníku.

Pokud se v satelitních zahradách vůbec nacházejí stromy, jsou to především druhy velmi výrazné barvou nebo tvarem. Jde o tyto dřeviny: červenolistý myrobalán, žlutě rašící dřevozec, žlutolistá nebo kulovitá katalpa, žlutolistý jilm a smuteční formy čehokoliv (na snímku nešťastně působící okrasná jablona).

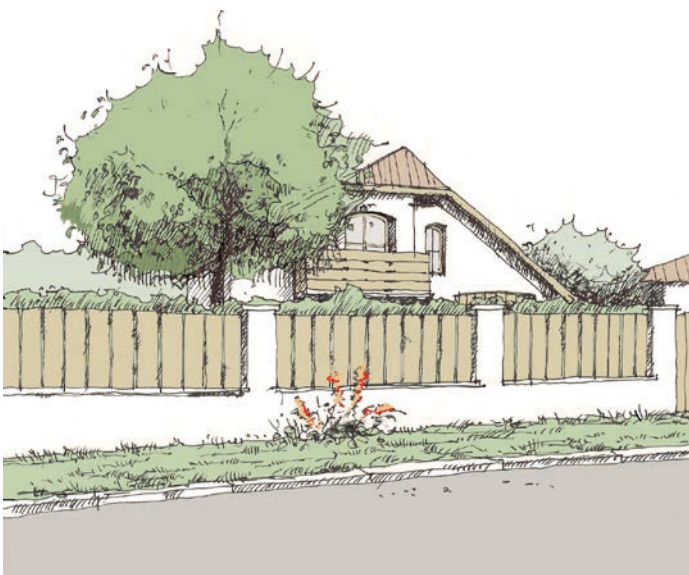
Každý z těchto stromů má smysluplné využití. Ovšem o co výraznější nebo nepřirozenější jeho podoba je, o to více je dobré ho umístit promyšleně a využít ho s jasným estetickým záměrem, jako ojedinělou solitérou zahrady. Pokud si nejsme použitím jisti, je mnohy lepší dřevinu nápadnou takovým způsobem vynechat zcela. Na skice je například naznačeno, jak může strom přirozeného tvaru lépe hmotově doplnit dům než kulovitá katalpa a kužely cyprísků a tují.

Podobné je to u keřů. V málokteré satelitní zahradě schází narůžovělá koule na kmínku - vrba 'Hakuro Nishiki'. Z dalších často zastoupených keřů zmiňme především červenolísté a žlutolísté kultivary tavol, dříšťálů a rují a panašované svídy a vajgélie.

Rostliny, u kterých by byla pestrost naopak vítána - a to trvalky, najdeme v současných satelitních zahradách spíše zřídka a často živořící pod textilií a mulčovací kůrou.

Snaha zajistit v nevelkých zahradách soukromí je důvodem dalšího opakujícího se jevu – „obestavení“ celého pozemku hradbou tújových (zerav) plotů. Touha po troše soukromí ve vlastní zahradě je pochopitelná. Pozemek kolem dokola uzavřený neveselým zástupcem jehličnanů však velmi často spíše než zahradu připomíná vojenské cvičiště. Jako ostatně všude i zde platí, že problém je v nadužívání, nikoliv v samotném použití. Zcela nepochopitelně pak působí tújové ploty tam, kde mají obyvatelé zahrady štěstí ve výhledu do otevřeného prostoru a krajiny. V tom případě je uzavření se ve vlastní zahradě promarněnou šancí.

I v satelitních osadách lze najít zahrady s jistou dávkou osobitosti nebo značící zahradnickou zkušenost svých majitelů, ať už se jedná třeba o zahradu bujně zarostlou listnatou vegetací nebo o zahradu plnou kvetoucích trvalek. Taková místa zde přirozeně budí svou jinakostí zájem. Lze doufat, že s narůstající zkušeností a tříbením zahradnického vkusu bude „jiných“ zahrad různých stylů přibývat. Živých zahrad, ve kterých lze leccos pozorovat a zažít, kde se budou majitelé i jejich děti cítit přirozeně a nenechají se svázat okolním tápajícím stylem. Inspiraci pro jiné cesty se vám pokusíme v našem seriálu nabídnout.

Jana Kolková Rydvalová, Petr Kolka

Foto a kresba autoři

Difenbachie

Rod difenbachie (*Dieffenbachia*) pojmenoval v roce 1829 ředitel vídeňské botanické zahrady Heinrich Wilhelm Schott (1794–1865) na počest hlavního zahradníka Josepha Dieffenbacha (1796–1863). Schott pocházel z Brna, vystudoval ve Vídni a zabýval se kromě jiného právě čeledí áronovité (*Araceae*), do které difenbachie patří. Přivezl ji s dalšími rostlinami z Brazílie, kde byl s rakouskou expedicí v letech 1817–1821. Po návratu z Brazílie byl v roce 1828 jmenován dvorním zahradníkem a od roku 1845 doživotním ředitelem dvorní zahrady a také císařského zvěřince. Od roku 1852 vedl přeměnu části schönbrunnského zámeckého parku na krajinářský, také založil alpinum u vídeňského zámku Belveder. Dieffenbach byl vrchním zahradníkem v tzv. Císařské zahradě u Schönbrunnu ve Vídni, ke které patřila i botanická zahrada (dnes Botanická zahrada vídeňské univerzity). Ředitelem botanické zahrady byl v letech 1840–1849 Ladislav Endlicher (1804–1849), který část zahrady (196 záhonů) uspořádal podle botanického

vy v krajinářském stylu. Pro-
v roce 1841 v zahradě za-
jeny rozsáhlé úpravy, na kte-
Dieffenbach významně podílel.
ji byla zahrada za dalšího ředitele
da Fenzla (1808–1879) upravena pod-
koncepte, skupiny rostlin byly uspořádá-
le zeměpisného rozšíření (fytogeograficky). Také zde se Dieffen-
bach významně podílel na přeměnách botanické zahrady. Občas
se objevuje mylná informace, že difenbachie byla pojmenována po
německém lékaři, přírodovědci, geologovi Ernestu Dieffenbacho-
vi (1811–1855). Ten se proslavil vědeckou prací na Novém Zélan-
du. Po návratu do Evropy publikoval v roce 1843 popis svých cest
po Zélandu, také si dopisoval s Darwinem a překládal jeho práce.
V roce 1843 byl po něm pojmenován chřástal Dieffenbachův z ost-
rovů u Nového Zélandu, který byl naposled pozorován v roce 1872
(zřejmě vyhynul). Porovnáním dat narození Ernesta Dieffenbacha
a pojmenování rostliny je zřejmé, že Ernest D. s difenbachii nemá
nic společného.

systému
a také
na vr-
hl úpra-
to byly
h á -
rých se
Pozdě-
Eduar-
le nové
ny pod-

